

Sporočilo za javnost Agencije Evropske unije za temeljne pravice
Dunaj, 11. junij 2020

COVID-19 poudarja pomen močne zaščite temeljnih pravic

Ključna ugotovitev iz poročila agencije FRA o temeljnih pravicah za leto 2020 je, da se zaradi čedalje večje nestrpnosti in napadov na temeljne pravice ljudi dodatno izničuje precejšen napredek, dosežen v preteklih letih. Medtem ko se Evropa izvija iz primeža pandemije COVID-19, opažamo poslabšanje stanja na področju trenutnih neenakosti in groženj za socialno kohezijo.

„Pandemija nove koronavirusne bolezni je močno vplivala na temeljne pravice vseh ljudi v EU. Nprestane neenakosti, nadlegovanje in predsodki se bodo zelo verjetno še poslabšali,“ meni direktor agencije FRA [Michael O’Flaherty](#). „Vlade morajo poskrbeti za načrtovanje 'novega normalnega življenja', ki bo vodilo v pošteno in pravično družbo, v kateri se spoštuje dostojanstvo vsakogar in se poskrbi, da nihče ni prezrt.“

[Poročilo agencije FRA o temeljnih pravicah za leto 2020](#) je pregled najnovejših dosežkov in pomanjkljivosti na področju varstva človekovih pravic v EU v zadnjem letu. V njegovem [osrednjem poglavju](#) je poudarjeno, da je Listina Evropske unije o temeljnih pravicah postala prepoznavna in je spodbudila novo kulturo v zvezi s temeljnimi pravicami na ravni EU. Na nacionalni ravni pa so o ljudje o njej še vedno slabo ozaveščeni in je ne uporabljajo pogosto, čeprav je pravno zavezujoča že deset let. Navedeni vpogledi naj bi po pričakovanjih spodbudili druge, tudi vlade, da prevzamejo odgovornost za ta pomemben pravni instrument, da bo imel poln učinek in bo lahko resnično pomagal spremeniti življenje ljudi.

Izpostavljena so bila tudi naslednja ključna vprašanja:

- Spoštovanje **temeljnih pravic na mejah** je še naprej eden glavnih izzivov na področju človekovih pravic v EU. Migranti umirajo na morju, na kopenskih mejah pa so izpostavljeni nasilju in zavračanju. Nekatere države članice so celo grozile humanitarnim reševalnim čolnom. V nekaterih drugih državah članicah pa so se migranti še naprej spoprijemali s prenatrpanimi zmogljivostmi v sprejemnih centrih in brezdomstvom. Čedalje več je bilo tudi primerov pridržanja otrok, tudi otrok brez spremstva, ki ob sebi niso imeli skrbnika, da bi jim pomagal.
 - Države članice morajo nemudoma prenehati tovrstne kršitve temeljnih pravic in pripraviti učinkovite ukrepe za zaščito pravic otrok, še posebno otrok brez spremstva.
- Stopnje revščine otrok v EU so se sicer malce znižale, a vsakemu četrtemu otroku še vedno **grozi revščina**. To pomeni, da grede otroci še vedno spat lačni in živijo v slabih razmerah, pri tem pa največ trpita njihovo zdravje in izobraževanje. Stanje je še slabše pri otrocih, katerih starši so tujci, saj tveganje revščine velja za 40 odstotkov teh otrok. V enostarševskih družinah pa to tveganje velja za vsakega tretjega otroka.
 - EU bi morala sprejeti svojo pobudo o jamstvu za otroke, v kateri bi opredelila jasne cilje, poleg tega bi morala nameniti dovolj finančnih sredstev, da se zmanjša revščina otrok.
- Vlade in podjetja zelo hitro sprejemajo možne koristi **umetne inteligence**. Medtem ko Evropska komisija in Svet Evrope oblikujeta smernice in zakonodajo, se počasi začenjajo reševati vprašanja na področju etike in temeljnih pravic.
 - EU in njene države članice bi morale zagotoviti, da bodo prihodnji predpisi vključevali temeljite in pregledne ocene učinkov, ki jih ima uporaba umetne inteligence na temeljne pravice, pri teh ocenah pa bi morali sodelovati tudi neodvisni nadzorni organi.

V poročilu je povzet in razčlenjen glavni razvoj dogodkov na področju človekovih pravic v EU v letu 2019. V njem so tudi [predlogi za ukrepe](#), ki zajemajo vprašanja, povezana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in njeno uporabo v državah članicah, enakostjo in nediskriminacijo, rasizmom in s tem povezano nestrpnostjo, vključevanjem Romov, azilom, mejami in migracijami, informacijsko družbo, zasebnostjo in varstvom podatkov, otrokovimi pravicami, dostopom do pravnega varstva in izvajanjem Konvencije ZN o pravicah invalidov.

Za več informacij se obrnite na: media@fra.europa.eu, tel. št.: +43 1 580 30 653